

Yhdyssanavihjeet

Yhdyssanavihjeessä jompikumpi sanan osa on vihjeenä ja toinen vastaussana. Sitä käytetään aika paljon. Se herättää myös aika paljon tunteita. Katsotaan sitä vähän lähemmin.

Yhdyssanavihjeen käytölle on kaksi pääasiallista syytä. Toinen on vihjetypin soveltuminen helppoihin ristikoihin ja toinen käytettävissä olevan vihjetilan koko.

Yleisten yhdyssanojen osien käyttö vihjeenä on vihjeityksen kaikkein helpoimmasta päästä. Vihjeisiin JOULU-, PALO-, KESÄ- tai LENTO- löytyy kaikilta ratkojilta helposti puuttuva sanan osa. Tällainen vihje voi varmistaa johonkin aukioon tulevat oikeat sanat. Toinen puoli näissä vihjeissä on, että ne ovat mekaanisia eivätkä synnytä mukavia ahaa-elämyksiä.

Toki laatija voi huolellisella punninnalla löytää myös yhdyssanavihjeisiin mielenkiintoa. Virallisissa sanakirjoissa on usein tarjolla koko joukko esimerkkisanoja, joista voi hakea harvemmin esiintyviä ja jopa yllätyksellisiä tapauksia. Sitä paitsi se on laatijan kannalta hyvin opettavaista ja sanavarastoa lisäävää.

Yhdyssanavihjeen voi joskus saada jopa kovistasoiseksi asti. Se vaatii (niin kuin kaikki kovisvihjeet) tarkkaa punnintaa ja jonkin kiepin rakentamista.

Vihjetilan vähäisyys estää useasti hienojen tarjolla olevien vihjeideoiden käytön. Pienimmillään vihjetila on vihje-ruudun kolmasosa eli yksi rivi, johon mahtuu seitsemän merkkiä. Laatijan on opittava elämään tämän faktan kanssa ja tiivistämään vihjeet joskus minimimitaan. Silloin saattaa juuri yhdyssanavihje olla se, jonka avulla tilanne saadaan ratkaistua ja joskus vielä ihan hyvän vihjeen avulla.

Sanaliittoja ja joitakin nimiä käytetään ristikoissa yhdyssanojen tapaan. Yhdysviiva markkeeraa silloin liiton vastaussanaksi tulevaa osaa, esim. -TÄLLÖIN (SILLOIN), -TREK (STAR), INTER- (RAIL), PILVIN- (PIMEIN). Oli myös aika, jolloin koko sanaliitto (tai henkilönimi) kirjoitettiin peräkkäin yhteen pötköön, mutta siitä käytännöstä on jo aikoja sitten lähes kokonaan luovuttu. Itse pidin sitä mukavana, ratkotavaksi tuli pitempiä sanoja.

Minusta sekä yhdyssana- että sanaliitovihjeet puolustavat paikkaansa, monipuolisesti ja riittävän säästeliäästi käytettynä.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/